

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В. ОПРИШКО

*доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України*

Радикальні трансформації в Україні стали наслідком тривалих соціально-політичних та економічних змін, що відбуваються у світі на початку ХХІ ст. Глобальна фінансово-економічна криза постала черговим викликом світовій цивілізації, обумовила невизначеність перспектив глобальної та національної економіки, прискорила пошук шляхів модернізації суспільно-політичних систем.

На тлі посилення загроз і зростання нестабільності у світі постають нові виклики національній безпеці України у сировинній, енергетичній, фінансовій, інформаційній, екологічній, продовольчій сферах.

Однак сьогодні більш нагальними постають зовнішні виклики національній безпеці. Збройна агресія Росії проти України, що має довгостроковий характер, інші докорінні зміни у зовнішньому та внутрішньому безпековому середовищі нашої держави обумовлюють необхідність створення нової системи забезпечення національної безпеки України.

Такий стан справ змушує заново оцінити рівень і вплив загроз життєво важливим інтересам України, визначитися у стратегічних пріоритетах політики національної безпеки та напрямках удосконалення механізмів їх реалізації.

З огляду на зазначене вище, монографічне дослідження В. Антонова на тему «Конституційно-правові засади національної безпеки України»¹ має особливу актуальність сьогодні в період розбудови та відстоювання суверенної, незалежної, демократичної, правової Української держави, є науково сміли-

вим, своєчасним і перспективним, відповідає сучасним запитам конституційної науки.

Як свідчить зміст монографії, у результаті проведеного дослідження автором здійснено теоретичне узагальнення і нове розв'язання наукового завдання, що полягає у розробці концепції конституційно-правових засад національної безпеки України.

Праця є цілком самостійним і цікавим дослідженням, у якому змістовно розкривається тема та викладено обґрунтовану авторську концепцію. Зроблений В. Антоновим висновок та узагальнення відповідають загальному контексту та спрямованості дослідження. Теоретичний рівень і практична цінність наукових положень, висновків і рекомендацій безпосередньо пов'язані з достатнім ступенем їхньої обґрунтованості і достовірності.

Автор ґрунтовно опрацював широке коло наукових джерел і законодавчих актів, що дало йому змогу всебічно і критично проаналізувати теоретичні та практично-прикладні аспекти обраної тематики. При цьому використання різних наукових методів стало запорукою досягнення істини у процесі наукового пошуку.

Науковий апарат дослідження — достатньо високий. Теоретичні положення та основні висновки дослідження загалом роблять істотний внесок у науку конституційного права та є підґрунтям для подальших наукових напрацювань. Практична значущість положень обумовлена можливістю їхнього використання у законодавчій та правозастосовній діяльності.

¹ Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / В. О. Антонов; наук. ред. Ю. С. Шемшученко. — К. : Талком, 2017. — 576 с.

В. Антонов показав вміння самостійно вести коректну наукову полеміку, формулювати власні висновки й обґрунтовувати їх.

Монографія написана грамотно, відчувається авторський стиль. Науковим положенням і висновкам, які сформульовані у ній, притаманний високий ступінь новизни.

Обґрунтовано є пропозиція про необхідність застосування системи конкретних методологічних принципів, які нададуть можливість суб'єктам системи забезпечення національної безпеки не тільки більш ефективно та своєчасно реагувати на сьогоденні виклики і загрози національній безпеці України, а й проводити в майбутньому прогнозовану, комплексну державну політику, спрямовану на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз (с. 232).

Заслуговує на підтримку зроблений автором висновок, що основним завданням, яке постане перед країною в процесі визначення шляхів формування національних безпекових спроможностей, які дадуть змогу відновити територіальну цілісність у межах міжнародно визнаного державного кордону України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави, є розбудова національних засад забезпечення національної безпеки (с. 372).

Цікавим видається дослідження основних складових системи націо-

нальної безпеки України та її конституційно-правовий вимір.

Поряд із цим необхідно побажати автору більш предметно визначитися у прогнозуванні можливих викликів і загроз національній безпеці України.

На основі проаналізованих положень видання можемо зробити такий висновок. Монографія В. Антонова «Конституційно-правові засади національної безпеки України» є повним, логічним, завершеним та самостійним науковим дослідженням, яке робить вагомий внесок в українську юридичну науку про національну безпеку й оборону Української держави. Загалом праця свідчить про належний науковий потенціал автора, його юридичну вагу та вміння застосовувати набуті знання для аналізу проблеми сучасної практики забезпечення національної безпеки. Пропозиції та висновки, обґрунтовані науковцем, мають теоретичне і практичне значення, спрямовані на розв'язання конкретного наукового завдання, прикладної проблеми та удосконалення окремих засад конституційного законодавства.

Можна з упевненістю стверджувати, що рецензована праця є доступною для сприйняття не лише фахівцями-правознавцями, а й представниками інших галузей права.

На нашу думку, монографія є сучасним і змістовним науковим виданням, яке може стати в пригоді науковцям, викладачам, аспірантам, аналітикам, політикам, а також усім, хто цікавиться проблемами національної безпеки.

Пропонується монографія:

Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / В. О. Антонов; наук. ред. Ю. С. Шемшученко. — К. : Талком, 2017. — 576 с.

Пропонована монографія є одним із перших у вітчизняному правознавстві комплексних наукових досліджень, присвячених одній із фундаментальних та найактуальніших проблем державотворення і конституційного права — національній безпеці Української держави. Досліджено теоретико-методологічний інструментарій пізнання сутності та змісту національної безпеки.

Системно висвітлено конституційно-правові засади становлення та формування системи забезпечення національної безпеки України в умовах сучасних викликів та загроз. Значна увага приділена аналізу законодавчого забезпечення національної безпеки, а також сформульовано пропозиції щодо його подальшого удосконалення.

Розрахована на аналітиків, учених, професійних політиків, а також усіх, хто цікавиться проблемами національної безпеки.

